

בש"פ 1072/17 - מדינת ישראל נגד ראמי אברהאים

בבית המשפט העליון

בש"פ 1072/17

כבוד השופטת ד' ברק-ארז
מדינת ישראל

לפני:
המבקשת:

נ ג ד

ראמי אברהאים

המשיב:

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין
הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: י"ח בשבט התשע"ז (14.2.2017)

בשם המבקשת: עו"ד תומר סגלוביץ

בשם המשיב: עו"ד סנא ח'יר

מתורגמן: אברהם כהן

החלטה

1. בפני בקשה להארכת מעצרו של המשיב לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) החל מיום 11.2.2017 בתשעים ימים או עד למתן פסק דין בת"פ 16-05-25868 בבית משפט השלום בירושלים, לפי המוקדם.

כתב האישום וההליכים עד כה

2. ביום 11.5.2016 הוגש נגד המשיב כתב אישום המייחס לו עבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 380 ו-382 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 וניסיון לגניבת רכב בצוותא לפי סעיפים 413ב(א), 25 ו-29 לחוק זה.

3. לפי המתואר בכתב האישום, ביום 29.6.2014 בשעות הערב עלו המשיב ורמזי רפאתי (להלן: רמזי) על מונית בצומת שילת וביקשו מהנהג (להלן: המתלונן) לקחת אותם לנעלין. בהמשך, שינו המשיב ורמזי את יעדם וביקשו לנסוע לבית חנינא. עוד מתואר כי לאחר שהגיעה המונית לבית חנינא מסרו המשיב ורמזי למתלונן תשלום בסך 100 שקלים על הנסיעה. בעוד האחרון עסוק בקבלת התשלום, אחז רמזי במשקפי השמש שהרכיב המתלונן, הסיר אותן מפניו והתיז גז פלפל לתוך עיניו. בהמשך לכך, החל רמזי להכות באגרופים את המתלונן. בשלב זה, יצא המשיב מן המושב האחורי, פתח את הדלת הצמודה למושב הנהג ומשך את המתלונן החוצה מן המונית, תוך שהוא מתיר את חגורת הבטיחות שלו. רמזי החל לבעוט במתלונן על מנת להשלים את הוצאתו מן המונית, ולאחר מכן תפס את מושב הנהג. אז, הצליח המתלונן להתאושש, נכנס חזרה למונית והחל לצעוק. בשלב זה, נמלטו המשיב ורמזי מהמקום. כתוצאה מהמעשים המתוארים נגרמו למתלונן חבלות בפניו וכן אדמומיות בעיניו.

4. להשלמת התמונה יצוין כי זמן קצר לאחר האירוע המתואר בכתב האישום נעצר רמזי והוגש נגדו כתב אישום שבו יוחסו לו עבירות זהות לאלו שיוחסו למשיב. הוא הורשע לאחר ניהול הליך הוכחות, וביום 29.3.2015 נגזר עונשו, שכלל בין היתר חמש שנות מאסר בפועל. בכל אותה עת היו תלויים ועומדים כנגד המשיב צווי מעצר שחודשו מעת לעת אולם בפועל לא בוצעו. בסופו של דבר נעצר המשיב בתחילת חודש מאי 2016 בעקבות קבלת מידע מודיעיני על מקום הימצאו. לטענת המדינה, הקושי המעשי בביצוע המעצר היה נעוץ במקום מגוריו של המשיב, כפר עקב, המצוי בחלקו מעבר לגדר הפרדה ועל כן קיימת מורכבות בפעילותם של גורמי האכיפה במקום.

5. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה גם בקשה לעצור את המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. המשיב הסכים לקיומן של ראיות לכאורה אולם טען כי השיהוי בביצוע המעצר סותר את קיומה של עילת מסוכנות. בית משפט השלום דחה טענה זו. כמו כן, בית משפט השלום קבע כי קיים בנסיבות העניין חשש להימלטות מאימת הדין בשים לב לעונש שנגזר על רמזי וכן לכך שהמשיב "נעלם" למשך שנתיים בזמן ששותפו למעשים נעצר ועמד לדין. לצד זאת, בית משפט השלום קבע אין להתעלם מכך שבמשך שנתיים לא בוצעו צווי המעצר שהוצאו כנגד המשיב. בנסיבות אלה, ובשים לב לכך שלא נפתחו בתקופה זו תיקים אחרים כנגד המשיב, הורה בית משפט השלום על עריכת תסקיר מעצר בעניינו של המשיב לשם בחינת האפשרות לשחררו לחלופת מעצר.

6. בתסקיר שהוגש המליץ שירות המבחן שלא לשחרר את המשיב לחלופת מעצר. שירות המבחן התרשם כי נשקפת מן המשיב רמת סיכון גבוהה להישנות של עבירות רכוש בעתיד וכן רמת סיכון בינונית-גבוהה להישנות של עבירות אלימות. שירות המבחן בחן חלופת מעצר מוצעת בבית הוריו של המשיב תחת פיקוחם של אמו ואחיו, אולם התרשם כי אלה עשויים להתקשות במלאכת הפיקוח הדורשת הצבת גבולות. כמו כן, צוין כי מקום החלופה המוצעת הוא מעבר לגדר הפרדה, וכי קיימת מורכבות רבה באשר לפעילות גורמי אכיפת החוק באזור זה.

7. ביום 6.6.2016 הורה בית משפט השלום על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. לצד זאת, הורה בית משפט השלום על הגשת תסקיר משלים שתייחס לחלופת מעצר נוספת שהוצעה מטעמו של המשיב בדיון, בדמות מעצר בית בדירה שהושכרה על ידי משפחת המשיב בבית חנינא.

8. בתסקיר המשלים בחן שירות המבחן את חלופת המעצר המוצעת בבית חנינא תחת פיקוחם של אמו של המשיב, שניים מאחיו ושניים מחבריו. שירות המבחן התרשם כי המפקחים המוצעים מבינים את משמעות הפיקוח ואת האחריות הנדרשת מהם. כמו כן, שירות המבחן התרשם כי קיימת התגייסות משפחתית וחברתית לסייע למשיב ונחישות למנוע ממנו הדרדרות, לצד הכרה בצורך להציב לו גבולות. שירות המבחן ציין כי חלופת המעצר המוצעת אינה מעוררת קושי מהיבט פעילותם של גורמי אכיפת החוק כפי שתואר ביחס לחלופה המוצעת הקודמת. לנוכח האמור, המליץ שירות המבחן לשחרר את המשיב למעצר בית מלא בחלופה המוצעת, כאשר הפיקוח העיקרי יעשה על ידי חבריו והפיקוח המשני יעשה על ידי בני משפחתו. כמו כן, הומלץ להטיל על המשיב צו פיקוח בשירות המבחן למשך ששה חודשים אשר יהווה גורם פיקוחי נוסף, שבמסגרתו תיבחן אפשרות להתערבות טיפולית מותאמת למצבו.

9. בדיון שנערך בבית משפט השלום ביום 20.7.2016, הסכים המשיב למעצרו עד תום ההליכים, לאחר שנשמעו הערות בית המשפט ותוך שמירת זכותו להגיש בקשה לעיון חוזר.

10. באשר להתקדמות ההליכים בתיק העיקרי יצוין כי חלו כמה שינויים בייצוגו של המשיב. בתחילה מונה לו סנגור מטעם הסנגוריה הציבורית, אולם בהמשך זה שוחרר לאחר שהוגשה הודעת ייצוג מטעם באת-כוח חדשה. במקביל, נדחו דיונים מעת לעת לצורך קיום הליך גישור בין הצדדים. ביום 18.1.2017 הודיעה באת-כוח המשיב לבית משפט השלום כי היא מנועה מלהמשיך בייצוגו של המשיב. בית משפט השלום מינה את הסנגוריה הציבורית לייצג את המשיב מבלי לשחרר את באת-כוחו בשלב זה, בצינו כי "אין זה עולה על הדעת לגרום לדחייה ממושכת בשל החלפת ייצוג". בהמשך לכך, ביום 23.1.2017 שחרר בית משפט השלום את באת-כוחו של המשיב מייצוגו וקבע כי "אין מנוס" מדחייה נוספת של הדיון לשם השלמת מינויה של הסנגוריה הציבורית לייצוג המשיב וכן מתן שהות ללימוד התיק ופגישה עם המשיב.

הבקשה להארכת מעצר

11. המדינה מבקשת להאריך את מעצרו של המשיב בתשעים ימים נוספים. המדינה טוענת כי מן המשיב נשקפת מסוכנות הנלמדת מחומרת האירועים המיוחסים לו וכן מעברו הפלילי הכולל בין היתר הרשעות בעבירות רכוש ואלימות, שבגינן אף ריצה בעבר מספר תקופות מאסר בפועל. בפרט מדגישה המדינה כי בעבר הורשע המשיב בביצוע שוד מזוין כלפי נהג מונית בנסיבות דומות לאלה שמתוארות בכתב האישום דנן (ואף בצוותא עם רמזי, בהיות שניהם קטינים). לטענת המדינה, העונשים שהושתו על המשיב בתיקים הקודמים לא הרתיעו אותו מביצוע העבירות החמורות המיוחסות לו כעת. כמו כן, המדינה טוענת כי קיים חשש ממשי בנסיבות העניין מהימלטות המשיב מאימת הדין, בין היתר נוכח העובדה שלאחר ביצוע העבירות המיוחסות לו נדרשו לגורמי אכיפת החוק כשנתיים לעצרו וכן משום שהוא צפוי לעונש לא קל באם יורשע, בשים לב גם לעונש שנגזר על רמזי.

12. להשלמת התמונה יצוין כי בעת הגשת הבקשה דנן הליכי הייצוג של המשיב טרם הושלמו. ביום 31.1.2017 הוריתי כי הסנגוריה הציבורית תגיש הודעה מעדכנת בעניין זה. בהמשך לכך, הודיעה הסנגוריה הציבורית כי מונתה למשיב באת-כוח חדשה מטעמה. כמו כן, בהסכמת המשיב הוריתי על הארכת מעצרו עד מתן החלטה אחרת על ידי ולכל המאוחר עד ליום 18.3.2017.

13. בדיון שהתקיים בפני ביום 14.2.2017 עדכנה המדינה כי לאחר תקופה שבה ההליך לא התקדם, הרי שכעת חלה תפנית חיובית - ביום 13.2.2017 התקיימה ישיבת הוכחות אחת שבה נשמעו עדויות, וקבועים עוד שני מועדי דיונים, שלישית המדינה (אם כי ללא התחייבות) עשויים להספיק להשלמתה של פרשת התביעה.

14. המשיב מתנגד לבקשה. באת-כוחו טענה כי יש לייחס משקל להתמשכות ההליך, לחלקו הקטן באירוע מושא כתב האישום (ביחס לזה של רמזי) ולהמלצתו החיובית של שירות המבחן. באת-כוח המשיב הוסיפה וטענה כי אמנם אין מדובר בתיק מורכב מאד אולם שמיעת ההוכחות, שאך החלה, צפויה לקחת פרק זמן ארוך יותר מזה שהציגה המדינה. באת-כוחו של המשיב הוסיפה כי החשש מפני הימלטות אינו גבוה בנסיבות העניין, ומכל מקום נטען כי יש בידיהם של המפקחים המוצעים, ששירות המבחן התרשם מהם לטובה, כדי לאיין את החשש האמור. לשאלת בית המשפט ציינה באת-כוחו של המשיב כי הוא מסכים להארכת מעצר ככל שהמעצר יבוצע במתכונת של פיקוח אלקטרוני.

15. בתשובתה, הבהירה המדינה כי היא אינה נכונה להסתפק בהארכת מעצר במתכונת של פיקוח אלקטרוני.

16. למחרת הדיון הגישה באת-כוח המשיב, בהסכמת המדינה, הודעה מעדכנת בעניין דיון ההוכחות שהתקיים ביום 15.2.2017. מפרוטוקול הדיון שצורף להודעה עולה כי לא נשמעו עדויות בישיבה זו נוכח העובדה שהתגלה כי קיים חומר ראיות חיוני שלא הועבר לבאת-כוחו של המשיב. בית משפט השלום הורה על העברת החומר האמור להגנה בתוך 48 שעות ודחה את המשך דיון ההוכחות ליום 22.2.2017.

דיון והכרעה

17. לאחר שבחנתי את הדברים הגעתי למסקנה כי יש מקום להיעתר לבקשה להארכת מעצרו של המשיב.

18. בעיקרו של דבר, שוכנעתי כי בנסיבות העניין יש לתת משקל רב למסוכנות הנשקפת מהמשיב לנוכח המעשים המיוחסים לו - תקיפה אלימה שמקורה בתכנון מוקדם. לכך יש להוסיף כי הנסיבות מלמדות על קיומו של חשש להימלטות מהדיון, כפי שקבע בית משפט השלום. כמו כן, לחובתו של המשיב עבר פלילי הכולל בין היתר עבירות דומות לאלה המיוחסות לו בתיק דנן. שיקולים אלה מטים את הכף לעבר קבלת הבקשה.

19. אכן, המשיב עצור מאחורי סורג ובריאח מזה כתשעה חודשים, בנסיבות שבהן אין עסקין בהליך חריג או מורכב. עם זאת, האחריות לעיכוב בהליך אינה רובצת לחובתה של המדינה, ודומה שבעת הזו ישנם סימנים מעודדים להתקדמות ההליך. לזכותו של המשיב אמנם עומדים תסקיר המבחן החיובי והנכונות שהביע להשלים את הפיקוח האנושי ההדוק שהוצע בפיקוח אלקטרוני, אולם לא ברור האם האמור בתסקיר - שהוגש בחודש יולי האחרון - עדיין רלוונטי, לרבות זמינות המפקחים ופרטי הדירה המושכרת בבית חנינא.

20. בנסיבות אלה, איזון בין מכלול השיקולים מוביל לקבלת הבקשה, תוך מתן אפשרות למשיב לקדם במקביל את האפשרות לשחררו לחלופת מעצר או להעבירו למעצר בפיקוח אלקטרוני. אשר על כן, אני מורה כי בתוך 20 יום יגיש הממונה על הפיקוח האלקטרוני לבית משפט השלום חוות דעת בנושא היתכנותו של מעצר במתכונת של פיקוח

אלקטרוני במקום החלופה המוצעת כאמור בסעיף 22ב(ג)(2) לחוק המעצרים. כמו כן, עד לאותו מועד יגיש שירות המבחן תסקיר עדכני בעניינו של המשיב. לאחר שיתקבלו התסקיר וחוות הדעת יהא רשאי המשיב להגיש בקשה לעיון חוזר - מבלי שאני נוקטת עמדה לגופו של עניין.

21. סוף דבר: הבקשה מתקבלת בכפוף לאמור בסעיף 20. אני מורה אפוא על הארכת מעצרו של המשיב כמפורט בסעיף 1 לעיל.

ניתנה היום, כ"ג בשבט התשע"ז (19.2.2017).

שׁוֹפֵט
